

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA SI ADMINISTRATIA
BLAJ—JUDETUL MARAMUROȘ
de unde au
MANUSCRIPTELE — Alte
— Blaj.

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Zile de sărbătoare.

Festivități grandioase la 100 de ani dela moartea lui
GHEORGHE LAZAR.

(—) Neamul întreg s'a închinat cu smerenie în fața mormântului din Avrig, în care de 100 de ani doarme Gheorghe Lazar. Principele moștenitor, arhierii bisericilor, cârmuitorii și învățații neamului, dascăli și școlari, armata, țărănimea, toți au stat adânc înduioșați înaintea dascălului înviator de neam, ca să-i plătească o recunoștință târzie prin glasul celor mai măestrii purtători ai vorbei românești.

A fost o datorie națională acest act de dreptate postumă. Căci, Doamne mult amar a înecat sufletul de visionar al lui Lazar. Indrăgit de lumină, trăind singur numai pentru visurile neamului, a trebuit să fie strâns și frânt o viață întreagă în cătușile urei și umilirii negre. Între ai săi a venit, cu suflet de apostol, cald și luminos, hotărât să se jertfească pentru învierea de obște, și ai săi nu l-au primit. Nici în Sibiu, nici în Brașov, nici în București. Nicăiri nu era loc pentru blândul și marele răscolitor de suflete.

Inchipuiți-vă clipa teribilă când, istovit de puteri, răzimat pe un simplu braț de țăran, a plecat din țara nădejdelor înfrânte, ca să moară în pământul de unde fusese surghiunit. Atunci el nu putea ști, că gândurile lui nu vor muri în veci; nu putea înțelege, că munca lui trudită de câțiva ani a urnit din somn un neam, care nu va mai adormi. Și când a dat, în cele patru vânturi, binecuvântarea din urmă, nu putea ști, că acest gest, care încorona toată munca lui, va fi puterea magică ce va închege, după 100 de ani, toată suflarea românească într-o singură țară.

Dar mai au și alt rost serbările în cinstea dascălului din Avrig. Sunt o școală minunată pentru neam. Căci Gh. Lazar, cu planurile lui mari, cu voința lui stăruitoare și dârză, care nu se teme de Habsburgi, nici de Carpați și nici de cultura fanariotă, cu spiritul lui de apostol, pentru care nici o jertfă și nici o umilire nu e prea mare în slujba învierii, este un simbol al vitalității neamului, o izbucnire a avântului nostru spre lumină, o intrupare a idealismului altruist și biruitor. Comemorându-l, se va aprinde și în sufletele noastre schinteia acestui spirit idealist și jertfitor, fără de care nu vom putea merge înainte.

Blajul are un motiv special să se bucure de această izbândă târzie a lui Gh. Lazar. Crescut în aceleași școli și în același spirit al apusului luminat cu mării cărturari ai Blajului, el este apostolul acelorași idei și credințe, cari au fost și sunt lezınca de viață a Blajului. Când a trecut Carpații, el ducea cu sine solia școlii latiniste, care pornise din chiliile tăcute ale cărturarilor Blăjeni, ca să trezească neamul la viața națională. Serbătorirea lui este, prin

urmare, o biruință a noastră și o confirmare sărbătorească a programului nostru de viață.

Împlinim deci o plăcută datorie dând cetitorilor noștri o palidă icoană a serbărilor ținute în cinstea dascălului, atât de înrudit suflătește cu noi, și credem că e o datorie de pietate față de el să nu dăm, în acest număr, răspunsul cuvenit la cea mai nouă tiribombă Sibiană. Dacă alții nu au sărbătoare decât atunci, când, cu înscenări puțin onorabile, cred că pot turbura sărbătoarea altora, să le fie de bine! Noi nu-i iavidiem și — nu-i urmăm.

* * *

Festivitățile din capitală.

Festivitățile au început în 29 Sept. în capitala îmbrăcată de sărbătoare. S'a ținut întâi un *parastas la mitropolie*, oficiat de mitropolitul primat, care rostește prima *cuvântare* despre activitatea de proroc a lui Lazar și nu uită să ceară, dela slăviții cârmuitori ai țării de azi și de mâine, sprijinirea bisericii ortodoxe.

Printre șirele lungi de elevi și eleve ale tuturor școalelor, lumea trece dela mitropolie la *statuia lui Lazar*, unde, în mijlocul unei mulțimi impunătoare se rostesc *vorbi* însuflețite, un șir întreg. Cel dintâi e cuvântul dlui ministru *Anghelescu*, organizatorul serbărilor, apoi al dlui *I. Biann* dela Academie, și al dlui prof. *Gh. Țițeica* din partea universității București. Salutul provinciilor alipite îl talmăcesc dnii *O. Ghibu*, *I. Pelivan* și *Marmeliuc*. Mai vorbește d. *Ștefan Pop* directorul liceului Sf. Sava, unde Lazar a predat primele cursuri și d. *Marinescu* în numele studențimii.

Serbările s'au încheiat cu un festival la Teatrul Național, unde d. *Gh. Adamescu* a făcut o frumoasă biografie a lui Lazar.

La mormântul lui Lazar

Cei mai aleși fii ai neamului, în frunte cu Principele moștenitor al țării, cu steaguri tricolore, cu trenuri și inimi împodobite pentru sărbătoare, au peregrinat în șir nesfârșit Duminică în 30 Sept. spre *Avrig*, satul de naștere și de veșnică odihnă al lui Lazar. Satul îmbrăcat în haine de sărbătoare. Țărani conștii de demnitatea lor, cu privirea senină și portul înflorit. După liturghia arhierescă din biserică împodobită și cu picturi renovate, lumea se îndreaptă spre *mormântul lui Lazar*, acoperit tot cu splendide coroane de flori. Mitropolitul Sibiului *Dr. Bălan* oficiază un *parastas* și, la sfârșitul slujbei, rostește o *cuvântare* despre solia cerească, ce-a avut-o și purtat către neamul românesc Gh. Lazar, din al cărui mormânt se desprinde învățătura Evangheliei, că omul și popoarele trăiesc prin sufletul lor.

Vorbirea Principelui Carol.

Șirul vorbirilor omagiate îl deschide Al. Sa Principele moștenitor cu o vorbire minunată. » Gh. Lazar. — spune între altele — a fost unul din eroii, cari au priceput că zidurile Carpaților nu sunt firești și el unul a dat unu dintre primele lovituri la dărâmarea lor... Cu studiile ce le-a făcut putea să devie om bogat. să ducă o viață tihnită... Dar a fost el din sămânța luptătorilor fără odihnă și a adâncilor iubitori de neam... Vre-o trei ani de zile a lucrat el cu tihnă și energie. trei ani numai și urmările sunt de veacuri. Câți n'ar dori să aibă norocul lui, dar câți au energia și perseverarea lui? Gh. Lazar a fost ceea ce ar trebui să fie orice dascăl conștient de menirea sa: dascăl patriot și mai pe sus de toate apostol

Cuvântul Blajului.

Blajul era cât pe aci să nu ajungă la cuvânt, mulțumită aranjatorilor dela Sibiu, cărora li-s'a anunțat din vreme participarea și au promis să ne ia în program. Noroc, că dl ministru al instrucțiunii are mai multă înțelegere și bun simț, și, îndată după A. Sa Principele Carol, a dat cuvântul Ilustrității Sale *Dr. Izidor Marcu*, reprezentantul bisericii noastre, care a rostit cuvântarea următoare:

Pioasa festivitate, ce se desfășură azi în această comună fruntașă, ne revoacă în memorie o epocă de umilire, dar și de mândrie națională, în care rolă hotăritoare a avut și nemuritorul Gheorghe Lazar, a cărui comemorare o sărbătorește azi toată suflarea românească.

Românii, acest popor de origine nobilă romană, parte era sub sceptralele despote al vulturului cu două capete, parte era lovit de gnuta moscovită și partea cea mai mare umbrat de barbara semilună setoasă de sânge și de bani, și dat pradă lăcomiei și fărâdelegii grecilor veniți din Fanar, cari voiau să-l lipsească chiar și de dulcea lui limbă românească. Toți vecinii dușmăneau acest popor și se părea că toată lumea conspiră împotriva lui, ca să-i șteargă numele din cartea neamurilor. O stare cu adevărat umilită și de compătimit.

Dar Dumnezeuul părinților noștri, care a permis să fim expuși la așa mari și grele încercări, nu ne-a părăsit, și când situația era mai critică, ca și oare când pe Moise pentru poporul lui Izrail din robia Egiptului, a ridicat și din fiii neamului nostru bărbați luminați, bărbați providențiali, cari să ne deștepte din moarte la viață, din întuneric la lumină și din robie să ne conducă la libertate. Așa în Ardeal apostolii redeșteptării naționale, Clain, Șincal și Maior din cărțile vechi au desvălit originea noastră română și au dovedit latinitatea limbei noastre. Prin aceasta au deșteptat conștiința națională și sentimentul demnității noastre de popor latin. Aceasta conștiință și acest sentiment de Români a insuflat părinților noștri curaj și tărie în lupta lor îndârjită pentru existența și independența națională.

Călăuzit de aceleași idealuri, pentru luminarea și înălțarea poporului, a fost și genialul Gheorghe Lazar. Inzestrat cu talente mari, învâțat cu cultură aleasă câștigată în școlile latine din Sibiu, Cluj și Viena, și posedând o inimă nobilă, învățată de focul iubirii de neam, Gheorghe Lazar se pune în serviciul neamului său, acasă la Sibiu. Nu e timpul să desvălesc un portret complet al lui Gheorghe Lazar, cu atât mai vârtos, că el este cunoscut fiecărui din noi. Voi aminti numai, că acest bărbat providențial și doritor de libertate nu a fost suferit să lucreze în patria sa pentru luminarea fraților săi, ci silit a fost să iee drumul pribegiei, ca și alți mulți fii aleși ai neamului nostru, trecând munții, la 1816.

Se pare că spiritul său luminat a prevăzut, că chiar la o sută de ani brava armată română va trece aceiași munți încoace, spre a realiza idealul lui, independența și unirea tuturor Românilor.

Pe când învățații dela Blaj evidențiau și dovedeau latinitatea și originea limbei noastre, Gheorghe Lazar merge în direcția aceasta mai departe, arată faptice, că limba română este o limbă culturală, aptă și potrivită spre a se preda în ea toate științele. Deși față de curentul grecesc, care era predominant în viața publică și culturală, și care inficiase și bunele moravuri ale poporului român, a avut să lupte cu greutatea uriașă, zelul lui neobosit, entuziasmul lui isvorit din iubire curată de neam, împreunat cu cultura lui înaltă și cu energia, care numai patriotismul curat și luminat o poate împrumuta, câștigă pe unii din boeri și chiar și pe principe și pe mitropolitul grec pentru idea sa de a înființa în inima țării o școală românească. În 1819 fondează la București „Academia“, în care însuși a propus științele superioare în limba română. Această Academie, condusă de Gheorghe Lazar abia cinci ani, a dat țării o pleiadă de bărbați mari, ca Eliade Rădulescu și alții, și a devenit acel focal de cultură națională care a revărsat căldură și lumină în toate provinciile locuite de români, deșteptând pretutindenea dorul de lumină și de libertate.

Obosit și înfrânt trupește, acest martir al culturii noastre românești, la 1823 se reîntoarce în comuna sa natală, Avrigh, și moare în florea bărbăției, având inima liniștită că și-a împlinit cu bună conștiință marea misiune. El în timp scurt s'a încununat cu merite neperitoare, ale căror efecte se resimt veacuri de-a rândul și-i asigură recunoștința posterității.

Cuprinși de admirațiune față de activitatea culturală și caracterul integru al lui Gheorghe Lazar am venit și noi aici, ca în numele Bisericii române unite și a capilor ei să aducem omagiu de recunoștință memoriei marelui dascăl român Gheorghe Lazar și să vărsăm o lacrimă ferbinte pe mormântul lui.

Dormi în pace suflet nobil! Viața ta modestă, dar avută în virtuți mari și dedicată mării neamului tău, rămâne ca o pildă vie și ca cel mai elocvent dascăl al generațiilor următoare, îndemnându-le la iubirea sinceră de limbă și cultură română și la jertfirea pentru țară și neam. Dormi în pace!

Alte omagii.

În numele guvernului dl ministru *Angheliescu* aduce omagii dascălului mare, care e o figură simbolică a neamului nostru. D. ministru *Moșoiu* vorbește în numele Ardealului, iar d. ministru *Cosma* pentru Banat. Din partea universității din București exprimă pioasă recunoștință prof. *Traian Lalescu*, iar pentru cea din Cluj d. prof. *V. Bogrea*. Academia și-a tălmăcit omagiul prin d. prof. *Bogdan-Duică*, iar „Astra“ prin președintele ei d. *V. Goldiș*. În numele profesorilor ardeleni a vorbit d. *V. Bologa*. Seria cuvântărilor a încheiat-o primarul Avrighului, *Lazar Postea*.

Banchet fără toaste.

Ministerul instrucțiunii a dat un banchet pentru 120 persoane. Spre marea bucurie a publicului, nu s'a ținut nici un toast.

Convoiul etnografic.

O minunată încheiere a serbărilor: satele împodobite, pline de viață, defilând în pas mândru, într'un tablou pitoresc. *Săcădașeni* cu pălăriile încărcate de flori, în carul de nuntă. Femeile improvizează chiuituri de nuntă și le recitează bătând din palme, spre bucuria tribunei care râde cu șgomot, în frunte cu Prințul moștenitor. Vin apoi feciori călări, fete la braț, bătrâni și copii din *Avrig*; *Bradul*, cu preotul și învățătorul în frunte. Urmează grănicerii din *Racovița* și sătenii mândri din *Porumbac*. Și *sașii* din *Avrig* defilează, în sunetele fanfarei lor puternice. Revista se încheie cu copiii școlilor și cohorta cercetașilor.

De încheiere lumea a vizitat preafrumoasa *expoziție de țesături și porturi naționale* din jurul Avrighului, aranjată în școala din Avrigh. Câteva camere aranjate cu velințe, prosoape, cuimi, leșnice, broboade, covoare. În fiecare cameră câte două trei femei, în portul local. Din Bradu erau costumate două mirese. O cameră separată a decorat d. Comșa, cu neîntrecutele produse de artă casnică bănățeană.

Serbarea din Blaj.

Pe lângă numeroșii reprezentanți ce i-a avut la Avrigh. Blajul școlilor a ținut să prăznuiească și acasă amintirea marelui dascăl. După sf. liturghie sărbătorească din catedrală, publicul și școlarii s'au adunat în sala de gimnastică a liceului de băieți. Aici prof. *Dr. Coriolan Suciu* proslăvește amintirea lui Lazar, reliefând însemnătatea personalității și muncii lui rodnice. După o reușită declamație a elevei din cl. VIII. *Virginia Suciu*, corul liceului de fete, condus de dl prof. *Octavian Pop*, încheie în valuri de armonie sărbătorească.

Pentru Dl I. I. M. dela „Cuvântul Studentesc“.

Tocmai cu 30 ani îndărăt chestiunea, carea mai mult frământa sufletele românești din fosta Ungarie, era chestiunea importantă a „Replicii“. S'a fost dat atunci și lozinca, ca toți studenții români să se solidarizeze cu aceea mare operă studentescă. Pentru organizarea în scopul acesta a studenților în Teologie uniți și ortodoksi munciam cu păr. I. M., azi ziarist cu renume, al cărui fiu, bănuiesc, că sunteți, dle I. I. M.

De atunci am ținut și eu, ca și oricare român cinstit, să contribui modest, cu tot ce am putut, la opera de întărire și înălțare a poporului nostru, înțelegându-mă totdeauna prietenește, fără ură și batjocorire, asupra mijloacelor morale și legale de luptă atât cu frații ortodoksi, cât și cu adversarii politici. Doresc foarte mult să mă pot înțelege și cu DV., respectându-ne împrumutat părerile și nebănuindu-ne unul pe altul, căci sunt sătul și eu de ocările, cari se aruncă la noi dela bărbat la bărbat și dela partid la partid în luptele sterile ce le purtăm frații, cari lupte ne pricinuesc mai mari pagube decât străinii.

V'ați supărat pentru ideile din articolul „Chestia studentescă“, publicat în nrul 35 al acestui ziar, cari înainte de toate sunt ale mele și nu știu, dacă sunt și ale Blajului. Oredința mea însă e, că supărarea DV. e nemotivată. Mai ales nu înțeleg concluziunea finală, ce o cuprindeți în întrebarea: „Voi sunteți părinții noștri?“, de care concluziune s'a încălzit îndată și o gazetă populară din Sibiu („L. S.“), veselă, că poate da în Blaj!

Principiul meu e, că în lucruri mici se poate greși, în cele mari însă, cum e și chestiunea studentescă la noi, nu-i iertat să se comită greșeli. Publicând articolul menționat, cred, că n'am greșit, fiindcă în acela n'am constatat decât fapte cunoscute și pierderile de pe urma nefuncționării Universităților noastre, apoi mi-am exprimat convingerea, că, numai luptându-ne dușmanii noștri, și că orice terorizare, utilizare, în epoca de pace, ne strică în străinătate, aducând avantajii străinilor dela noi.

Am fost pentru reluarea normală a cursurilor universitare, dar am cerut și eu, ca statul nostru să dea fiecărui tiner român, care poate și vrea să facă studii, posibilitatea de a intra și de a munci în Universitate, ajutându-l efectiv, fiindcă lipsa pe mulți de ai noștri îi ține departe de Universitate, ori îi face universitari-funcționari, dela cari nu se poate aștepta o pregătire temeinică, lipsindu-le timpul fizic și cari prea îngrabă ajung independenți de părinți și superiori, având salare. Chestiunea ajutorării studenților m'a preocupat și acum sunt 28 ani. Ca student universitar, cum scriam în 1919 („Cultura creștină“ p. 89 și nr.), am rugat pe regretatul Partenie Cosma, să inițieze o acțiune pentru înființarea unui cămin pe sama studenților români din Cluj. Necazurile de pe atunci însă au împiedecat realizarea acestui gând. În Iulie 1922, am discutat chestiunea cu dl Ministru al Instrucțiunii, iar în anul curent cu dl Secretar general din acel Minister. Mai mult, adeseori am tractat cu factori în drept chestiunea înființării de *căminuri țărănești* pentru elevii dela școlile secundare, pentru ca și copiii de țărani săraci, dar talentați să aibă putința de a învăța carte și de a da Universităților cât mai multe și mai alese suflete. Prin metoda aceasta vom ajunge cu toată certitudinea la proporționalitate numerică pe toate terenele.

În așteptarea dezvoltării și terminării acestui proces eu nu pot vedea primejdierea neamului nostru. Un exemplu: Până la 1919 în Cluj era numai o modestă școală română, școala primară gr. cat. La sărbarea școlară din Maiu 1921, elevii acestei școle erau prinși în mijloc de mai multe mii de elevi români dela institutele de învățământ (cu excepția Universității) de acolo, înșirați în rânduri de câte patru pe mai bine de 1 Km. Văzând aceasta Maghiarii și Jidanii ziceau: Acum recunoaștem, că suntem în România. — Moartea țării, despre care scrieți DV., o văd în neînțelegerile regretabile și în ura blestămată dintre frați, în lăcomia speculanților, a cumpărătorilor de suflete și a vânzătorilor, pentru cari încă 1919, în articolul „Tribunal pentru apărarea cinstei neamului“ („Cultura Creștină“ nrul 5—6) ceream cea mai exemplară pedeapsă și nu libertate, cum credeți, că ar fi părerea mea. Mai văd moartea pândindu-ne din tembelismul multor funcționari, din incuriile celor suprapuși, din prăpastiile morale, sociale și materiale, ce le deschid cărciumele sporite nebuște în ora românească, cum și din lipsa de disciplină.

Iubite Dle I. I. M., să nu tragem concluziuni greșite și păgubitoare, ci să ne înțelegem. Reacțiunea DV. în fața stărilor, cari primejdiesc interesele vitale ale neamului nostru, e legitimă. Ar fi dureros, dacă n'ați reacționa și nu s'ar atrage atențiunea marelui public asupra dezastrului, pe care-l poate prevedea orice om desinteresat și luminat. Privitor la mijloacele de sanare părerile ne sunt deosebite. Și eu cred, că datoria statului și a societății este, să conlucre, ca cât mai mulți tineri români să poată intra în Universități, iar acolo să se poată pregăti conștiențios și temeinic pentru viață; iar datoria studenților este, ca, afară de Uni-

ate, să dea tot concursul pentru să-
relelor morale și sociale dela noi. In
ia ultimă amintesc procedura studenților
ini din Varșovia: Se postau lângă ușile
liilor Jidanilor. Pe celce voia să între il
bau, dacă e creștin, ori jidan. Dacă spunea,
jidan, îi dau voe să între. Creștinilor le
au prăvălii creștine și, dacă nu voiau, —
ceau să înțeleagă, de unde au datoria să-și
ure cele trebuincioase. — Alte căi am indicat
rticolul impricinat, fără pretenția de a fi
tit tot ce am putea face pentru binele nea-
i nostru.

Iubite Die, ne vom înțelege. Vom lucra
reună. Neamul nostru nu va pieri. — *Senior.*

Catehetice.

Din ultimul cercular arhidiecezan lăsăm să urmeze
părțile mai însemnate din dispozițiile luate pentru
narea învățământului religios în cursul noului an
r.

Iată ce spune, între altele, acest cercular:

1. Propunerea religiei în școlile de orice
este o parte din cele mai însemnate a
ului magisterului, încredințat de Mântuitorul
stos bisericii învățătoare. Ea nu se poate
îndeplini decât din partea acelor care
tru aceasta au însărcinarea cuvenită dela
ortitatea bisericească competentă și aceștia
profesorii de religie, respective cateheții
stituiți de noi pela diferitele școli, precum
oți purtătorii oficiilor parohiale pentru șco-
de orice grad de pe întreg teritoriul pă-
rit de ei, privitor la cari nu s'au luat din
tea noastră măsuri speciale. Fără autorizare
sială, dată din caz în caz, la cerere moti-
ă, din partea noastră, nime nu poate fi în-
uit la aceasta prin alte persoane din învă-
ânt. Și aici observăm, că toate autorizările
această natură se scot prin aceasta din
pare, urmând ca ele să fie cerute de nou,
câtea oficiului protopopesc, care încă se va
aunța asupra singuraticelor cereri.

2. Sub grea răspundere și cu punerea în
ere a unor sancțiuni din cele mai aspre
atorăm deci pe toți cei vizați, ca din pro-
narea învățământului religios să facă o *preo-*
pare de căpetenie a oficiului lor. Propu-
rea religiei în școlile din parohiile matre-
lilii, precum și din parohiile administrate,
e o îndatorire din cele mai grele, din care
im ca toți să-și facă chestie de conștiință
care nici de cum nu poate fi întrelăsată
tru alte afaceri, fie ele chiar și parohiale,
și se pot amâna, cum de atâtea ori și în
lea locuri s'a întâmplat în anul trecut.

3. *Materia ce trebuie propusă în sin-*
aticile școli este cea cuprinsă în planurile
erale de învățământ aprobate de corul epis-
pesc, dela cari sub nici un cuvânt nu se
ate face nici o abatere pe nici o treaptă a
ntământului religios. Ceice din orice cauză
ar cunoaște aceste planuri publicate în cer-
are anterioare, ni-se vor adresa fără întâr-
re pentru a putea fi puși în cunoștință de
ază. Mai adaugem aici, că pentru a se putea
te controlul necesar, toți cateheții sunt datori
introduce regulat în respectivele cărți de
ierii (protocoale) școlare materia propusă.

4. Elevii cari au vrăsta necesară vor fi
vedeți și cuminecați pe întreaga linie, nu
mai la Paști ci și la Crăciun, căutând a se
roduce unde e posibil și o frecvență mai
re a acestor taine și a actelor de pietate.
scopul acesta dorim ca la toate școlile se-
ndare (licee, școli normale, comerciale și
edii) să se înființeze *reuniuni mariane* după
orme ale altor reuniuni similare.

5. Unde numai se poate, să se introducă
tru elevii școlilor secundare *liturghii deo-*
bile de a celorlalți credincioși, împreunate
a exhortații potrivite. Indrumăm deci pe pur-

tătorii oficiilor parohiale să nu facă dificultăți
profesorilor de religie cari ar dori un ase-
menea aranjament, punându-le în vedere că noi
fără nici o greutate vom permite, unde lipsa o
cere, *servirea mai multor liturghii la acelaș*
altar.

6. Să se ia pretutindeni măsurile necesare,
ca elevii să fie provăzuți cu *cărțile de lipsă*
pentru studiul religiei și de rugăciuni. Comi-
siunea catehetică s'a îngrijit ca toate acestea
să se poată avea la începutul noului an școlar
dela librăria seminarială din Blaj, așa că pe
viitor nime nu va mai putea invoca lipsa ma-
nualelor ori a cărților de rugăciune.

De încheiere mai observăm, că *controlul*
invățământului religios pe care vom căuta
să-l facem pe viitor și mai eficace, se va
extinde asupra tuturor acestor momente, pe
cari nu le putem deci înclina de ajuns tuturor
pe cari îi privește.

Revistă bisericească.

Măine, în 7 Octomvrie, se va face din
partea Preasfințitului episcop Iuliu al Gherlei
sfințirea bisericii din Merișor, lângă Dej.

În cauza angajării maicelor aparținătoare
congregației Notre-Dame la *conducerea in-*
ternatului de fete din Beiuș, ultimul cercular
al eparhiei noastre orădane dă un fel de pas-
torală în care ni-se spune, că e vorba numai
de angajarea maicelor române (deocamdată 6
la număr), cari vor întemeia acolo „o mănăstire
românească de ritul nostru român unit“, apar-
ținând firește și pe mai departe aceleiaș Con-
gregației. Chestiunea e desigur foarte impor-
tantă și pentru a orienta pe cititorii noștri și
mai deplin asupra ei, vom reproduce în nu-
mărul proximo bună parte a numitului cercular.

Din *vizitația canonică a păr. mitropolit*
Vasile în părțile Săcuimei ne vin cele mai
bune știri. Pretutindeni înaltul prelat este
primit cu o bucurie și însuflețire, cum rar s'a
mai văzut în părțile acelea. Asupra momen-
telor mai însemnate vom reveni în numărul
viitor.

Măine, în 7 Octomvrie, se va pune în
sfârșit *piatra fundamentală a catedralei*
ortodoxe din Cluj, la care va participa, con-
form unei hotărâri a Consiliului de ministri,
chiar și d. primministru Brătianu. — Afară de
d. Ghibu, care prin această piatră de temelie
își va vedea poate spulberată nădejdea de-a
pune mâna pe biserica sf. Mihail din piața
Clujului, cealaltă lume ortodoxă va avea din
acest prilej o zi de aleasă bucurie.

Ministerul cultelor și artelor a hotărât ca
sesiunea de toamnă a Consistorului supe-
rior bisericesc să înceapă în ziua de 22 Oc-
tomvrie. Lucrările Sinodului vor începe imediat
după terminarea sesiunii consistoriale. — Con-
vocându-se aceste supreme foruri ale bisericii
ortodoxe române abia după ziua de 1/14 Oc-
tomvrie, înseamnă că chestia noului calendar
s'a amânat de nou „ad calendas graecas“.

În numerii de pe Septemvrie ai „Gazetei
maramurășene“, păr. Ioan Birlea, profesor de
religie în Sighet, a început o *serie de ar-*
ticole pentru combaterea „advenștilor sau
pocăiților“. Este o lucrare bine gândită, care
poate ar fi bine să se tragă și în broșură a
parte.

Cereți pretutindenea „UNIREA“.

Știri mărunte.

Personale. Terminând *vizitația canonică*
din Săcuime, înalt Preasfinția Sa păr. Mitropolit
VASILE se va întoarce la reședință la începutul
săptămânii viitoare.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe
păr. Romul Cionte de adm. local la Chiuzbaia,
pe păr. Emil Ciurdărean de adm. local la Pria,
pe păr. Gavrilă Gavriș de adm. local la
Saraseu, iar pe păr. Eugen Vlad de adm. local
la Bocicoel.

Locale. Măine, Duminica săptămânii
prime după Înălțarea sf. Cruci, va *predica* în
catedrală Reverendul Simeon Gizdavu, profesor
al liceului nostru de băeți.

— Săptămâna trecută au sosit și clericii
seminarului nostru teologic. Joi dimineața s'a
făcut obișnuita invocarea a Sfântului Spirit, în-
cepându-se încă în aceeași zi *cursurile regulate*
la *Academia de teologie*. Numărul clericilor no-
ștri din acest an trece binișor peste o sută, așa
că o parte dintre ei au trebuit să fie adăpostiți
afară de zidurile bătrânului seminar.

— Terminându-se în curând sezonul spor-
turilor de vară, *localurile Casinei noastre* încep
să fie tot mai bine cercetate. Se vorbește chiar
de o mișcare, ca și doamnele să se facă membre,
participând la viața Casinei.

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla
publică, cu terminul de 1 Noemvrie c., concurs
la postul de *profesor de religie* la școala
medie de fete și școlile primare din Gherla.

Serbare culturală la Șarmaș. E
vorba de liceul din Șarmașul Câmpiei, unde
anul acesta s'a deschis și a doua clasă de liceu.
Din prilejul acesta s'a făcut acolo Duminica
trecută, ziua aniversării lui Gh. Lazar, o frumoasă
serbare, la care a participat și d. profesor Al.
Lăpădatu, care are o mare parte de merit din
înființarea acestui liceu, precum și prefectul ju-
dețului Cojocna. Liceul are și un internat pentru
35 elevi.

Primul congres al filateliștilor ro-
mâni s'a ținut în zilele de 22—5 Septemvrie
la Timișoara. Mișcarea filatelistă din care poate
să profite atât de mult tinerimea noastră, a
prins deci rădăcini și la noi, având deja chiar
și savanți recunoscuți ca d. *George Mateescu*,
fostul primar al Sinaiei; despre a cărui colecție
românească se vorbește azi în toată Europa.
Programul interesant al congresului a întrunit
la Timișoara foarte mulți filateliști români, fă-
cându-se acolo o organizare, care va da un nou
avânt mișcării culturale a filatelistului.

Premii pentru un concurs de re-
clame. Din America vine știrea, că cunoscutul
editor și ziarist Edward Boch, care de curând
publicase un premiu de 100,000 dolari pentru
un plan de participare a Americii la restabilirea
păcii lumii, a pus acum o sumă mare la dispo-
ziția universității Harvard, ca să dea premii
pentru anunțurile cele mai cu efect. Așa, s'au
destinat premii de 1500 dolari pentru cea mai
bună campanie de anunțuri în întreagă America,
pentru o propagandă prin reclame, mărginită la
un anumit oraș, precum pentru forma cea mai
cu efect și mai succintă a unui anunț. Alte
premier de câte 1000 de dolari sunt destinate
pentru cei mai bun anunț în limba engleză,
care în aranjarea tipografică are cel mai mare
efect, precum și pentru modul cel mai eficace
de a utiliza gravura la reclame. O medalie de
aur îl așteaptă pe acela, care va contribui mai
mult la progresul publicității.

Alfabetul răsului. Cu chestiunea că de
ce râde omul și-au bătut capul chiar și cuge-
tătorii din antichitate și au căutat să găsească
o explicație. Poetul roman Aderisus a spus în

privința aceasta următoarele: Cine este sincer și încrezător râde cu *a*, cel plictisitor cu *e* sau cu *i* scurt; celce leagă pe *a* cu *o* este dârz până la nerușinare. Cine râde cu *o* deschis este darnic; sgârcitul și prefăcutul râd cu *u*. Intre persoane din care una râde cu *a* și *o* și cealaltă cu *a* și *i* este simpatie; ele, dacă sunt de sex diferit vor forma o căsătorie bună. Oamenii voinici, grași râd altfel decât cei uscățivi. Sinistri și periculoși sunt *acei* cari nu râd niciodată. Răutatea denotă un răs înfundat, care pare a nu veni din interior, ci mocnește numai acolo ca un foc subteran.

† **Păr. Alexandru Bodea**, preot în Rogoz (eparhia Gherlei), s'a stins la 23 August, în anul 62 al vieții și 35 al preoției sale cinștite. — Odihnească în pace!

Intrunire colegială.*) Promoția anului 1903 a liceului din Blaj se invită prin această la întrunirea colegială de 20 ani, care se va ține la Blaj în 8 Noemvrie (ziua sfântului Dimitrie). — Ceice doresc a participa sunt rugați a-se anunța până la începutul lui Noemvrie colegului dela Blaj.

Blaj—Cluj, la 5 Octomvrie.

Dr. Alexandru Rusu canonic mitropolitan; *Aurel Esca*, directorul filialei Marmarosch Blank (Cluj).

*) Gazetele sunt rugate a reproduce acest apel.

Mulțămită publică.

Pe aceasta cale vin a mulțumi tuturor acelor mulți, cari din incidentul morții mult iubitudului și neuitatului meu soț

Valeriu I. Russu preot,

au trimis familiei noastre îndurerate și încercate, expresiunea condolenței lor sincere.

Chiciudul de Câmpie,

Văd. **Ana Russu.**

Convocare.

Reuniunea femeilor române din Bucium-șasa invită pe toți membrii și binevoitorii săi la a XV-a adunare generală ordinară, ce se va ține la 21 Octomvrie n. a. c. orele 2 d. am. în școala populară gr.-cat. din loc cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin prezidenta reuniunii.
2. Raportul comitetului reuniunii asupra lucrărilor anilor espirați și darea absoluturului.
3. Prezentarea rațiociniului de pe anii trecuți și a proiectului de budget pe anul viitor și alegerea unei comisiuni de 3 membrii pentru cenzurarea lor.
4. Alegerea unei comisiuni de 2 membri pentru înscrierea membrilor noi și încasarea taxelor.
5. Rapoartele comisiunilor de sub 3 și 4.
6. Alegerea unor membre în comitet.
7. Raportul bibliotecarului și alegerea unui nou bibliotecar.
8. Propuneri în cadrul statutelor.
9. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru verificarea protocolului adunării generale.
10. Închiderea adunării.

Din ședința comitetului Reuniunii femeilor române din Bucium-șasa, ținută la 31 Septemvrie 1923.

Maria David,
presidentă.

Ioan V. Morariu,
secretar.

Publicațiune de licitare.

Biserica și școala gr.-cat. din Bucium-șasa în baza concesiunii Ministeriului de agricultură Nr. 1975—1913 și în urma sentinței tribunalului de Alba-Iulia Nr. 1411—1922 publică licitațiune pentru a 2 oară (doua oară) pe ziua de 25 Octomvrie 1923 10 oare a. m. în localul școlii populare din loc, pentru vânzarea lemnului aflător în pădurea de brad din teritorul numit »Conțu» în estensiune de 25 jug. cat. și anume: 49-49 fire dela 10—25 cm. și 1194 fire dela 25—98 cm. grosime estimate în anul 1913 în 2857 m³ lemn de lucru și 174 m³ lemn de foc:

Prețul de strigare 250.000 Lei, adică două sute cinci zeci mii Lei. Vadiul se stabilește în 10 % din prețul de strigare și se va depune înainte de licitațiune.

Sub prețul de strigare lemnul nu se va vinde.

Licitațiunea va fi verbală și ofertele închise nu se primesc.

Pădurea se află la o distanță de 12 Km. dela gara Abrud, situată lângă drumul comitatens.

Condițiunile de licitare și de contractare se pot vedea zilnic la curatorul bisericii.

Bucium-șasa, la 23 Septemvrie 1923.

Ioan Morariu preot. **Nicolau David** curator.

Concurs de stipendii.

Cu terminul de 31 Octomvrie 1923 se publică prin acesta concurs la stipendii din »Fondul școlii gr.-catolice de băeți și stipendii din Teiuș». Mărimea stipendului se va stători în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la sripendiile acestui fond sunt studenții universitari și elevii școlilor secundare, descendenți după tată din cele 26 familii grănițeresti din Teiuș.

La cereri se vor alătura următoarele documente:

1. Certificat școlar de pe anul 1922/3.
2. Dovadă că e născut din căsătoria legitimă a vre-unui descendent după tată din cele 26 familii grănițeresti însemnate în statutele fondului.
3. Dovadă, că e scris ca elev ordinar la în vre-o școală pomenită mai sus.

Teiuș, la 14 Septemvrie 1923.

Curatorul

Fondului grănițeresc din Teiuș.

2-3 (78)

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

Abonamente se pot face oricând!

Aviz.

Se vinde din mână liberă:

1 1/2 jugăr loc de vie din care 1/2 jug este plantat cu vie iar restul cu pome

(82) 1 3

Informații da di

ADRIAN NYERGES

comerciant—BLAJ.

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără ban

garantate

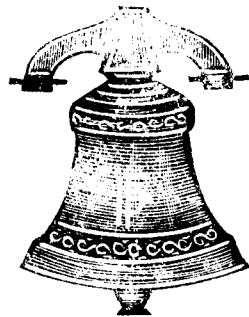
pentru 50 an

găsiți numai la:

prima fabrică

de clopote din

România mare

Frații **D. W. Popescu & Comp**

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 7-52

Furnizorii Curții Regale și al sfintelor mitropolii, episcopii și biserici din Ro-

: : : : mânia întregă. : : : :

Afacere bună.

Pentru o mare întreprindere literară din străinătate se caută spre cumpărare următoarele:

1. Colecția ziarului nostru »Unirea pe primii 30 ani. Se cumpără și an singuratici.

2. Trei exemplare din »Inocențiu M. Klein» de **Dr. Augustin Bunea.**

Ofertele sunt a se trimite la adresa redacției noastre, arătându-se lămurit prețul vânzării. Se cere ca marfa să fie în stare bună.

(74) 4-16

ECZEMA boalele de piele, cosurile se vindecă sigur

POMADA CADOL

Găsiți la farmacia și droguerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema

SECRETUL FRUMUȘETEI

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuințați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar pe soarele cari nu pot suferi cremele, să întrebuințeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog., farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 8-13.